

Posudek oponenta bakalářské práce

Student/ka: Lenka Ešpandrová

Název práce: Na cestě k rovnoprávnosti: homosexualita v české společnosti

Vedoucí: Mgr. Tomáš Samek, M.A., Ph.D.

Oponent: PhDr. Daniela Prokschová, Ph.D.

I. Formální kritéria

hodnocení	hodnocení			
	výborně	dobře	uspokojivě	nedostatečně
1. Cíl práce je zformulován a odpovídá zadání a názvu práce.	☒	☐	☐	☐
2. Metody využité autorem jsou adekvátní vzhledem k cíli práce a tématu.	☐	☒	☐	☐
3. Struktura práce je logická a odpovídá zvolenému tématu.	☒	☐	☐	☐
4. Závěr shrnuje dosažené poznatky a formuluje přínos k řešení problému.	☐	☒	☐	☐
5. Autor nic podstatného neopomenul (zadání, obsah, úvod, pojednání, závěr, resumé v češtině a cizím jazyce).	☒	☐	☐	☐

Komentář: Cíl práce je jasně formulován, její struktura je přehledná a logická a nic podstatného z formálních aspektů není opomenuto. Co se však týče metod a analýzy samotné, u historické analýzy bych se více zaměřila na práci s dobovými prameny a rovněž na hledání vysvětlení popisovaných fenoménů. V tomto směru je práce především deskriptivní. Více bych také akcentovala mezinárodní kontext.

II. Obsahová kritéria

hodnocení	hodnocení			
	výborně	dobře	uspokojivě	nedostatečně

1. Práce prokazuje porozumění autora problematice.	☐	☒	☐	☐
2. Opírá se o relevantní prameny a literaturu.	☐	☒	☐	☐
3. Adekvátním způsobem s nimi pracuje.	☐	☒	☐	☐
4. Zpracování vykazuje rysy originality a vlastního přínosu.	☐	☐	☒	☐
5. Je obohacím problematiky vzhledem k interdisciplinárnímu charakteru studovaného oboru (OV a ZSV).	☐	☒	☐	☐

Komentář: Jedná se o kompilační práci, což není na škodu, přesto bych však ocenila více vlastního analytického přínosu a větší originalitu textu. Takto musím souhlasit s autorkou (která na s. 9 tvrdí), že hlavním přínosem je závěrečná část práce. Tento přínos spočívá právě v tom, že se nejedná o kompilát z literatury, ale autorčinu vlastní analýzu.

Některé formulace v práci jsou poněkud zavádějící nebo nepřesné, v této souvislosti uvádím dva příklady.

(1) V úvodu práce autorka píše, že homosexualita byla v českých zemích dekriminována v 70. letech 19. století, viz „Od dekriminace v 70. letech 19. století, přes přijetí registrovaného partnerství v roce 2006, až po poslední změnu v podobě přijetí partnerství.“ (s. 10) Netuším, zda se jedná o překlep, nebo zda autorka odkazuje na právní řád z roku 1867 (což jsou ovšem šedesátá léta). V práci je dále uvedeno, že „Právní dualismus v praxi znamenal platnost rozdílných trestních sazeb za homosexualitu. Na příklad na Slovensku a v Podkarpatské Rusi nebyl pohlavní styk mezi ženami trestný vůbec, zatímco v Předlitavsku ano“ (s. 10). K právní dekriminaci konsensuálního homosexuálního styku došlo však na území tehdejšího Československa téměř o století později, a to v roce 1961, což autorka také dále (např. na s. 12 a také dále v textu) uvádí. Bylo by to třeba vyjasnit, co přesně bylo dekriminací v „70 letech 19. století“ myšleno.

(2) V souvislosti s časopisem „Hlas sexuální menšiny“ autorka uvádí „Tento časopis bojoval za odstranění trestního zákona, který byl přes sto let starý, hlavně za odstranění § 129.“ (s. 12). Předpokládám, že se tím odkazuje na rakouský trestní zákoník z roku 1852 (není to ovšem v práci explicitně uvedeno). Vzhledem k tomu, že dotyčný časopis vycházel mezi lety 1931 a 1932, nebyl paragraf 129 „přes sto let starý“.

III. Jazyková kritéria

	hodnocení			
	výborně	dobře	uspokojivě	nedostatečně
1. Práce je bez gramatických a stylistických chyb .	☒	☐	☐	☐
2. Práce je psána kultivovaným odborným jazykem .	☐	☒	☐	☐
3. Student zvládl terminologii oboru a tématu, jímž se zabývá, a rozumí jí.	☒	☐	☐	☐

4. Student pracuje správně s odkazy a citacemi , odlišuje parafráze a vlastní myšlenky.	☐	☒	☐	☐
5. Práce je vybavena vhodně doplňky textu (graf, tabulka, obrazové přílohy apod.), jež odpovídají charakteru zvoleného tématu.	☐	☒	☐	☐

Komentář: *Je pozitivní, že se v práci nevyskytuje mnoho gramatických nebo stylistických chyb. Nachází se zde však několik nejasností, a to např. nedokončená věta „I když v Československu nebyla homosexualita trestná, stále byla odsuzovaná a společností nepřijímána, možná spíše.“ (s. 22)*

V textu se nachází dvě tabulky. Obě vhodně doplňují text, nejsou však očíslovány, ani pojmenovány, chybí u nich zdroj a v závěru rovněž chybí seznam tabulek. U tabulky zabývající se dekriminací homosexuality oceňuji mezinárodní srovnání. Ještě bych však doplnila buď přímo do tabulky, nebo na jiné místo práce, chronologický seznam, kdy (resp. zda) došlo v dotyčných zemích k uzákonění registrovaného partnerství případně manželského svazku osob stejného pohlaví.

Je škoda, že autorka u historické analýzy čerpá převážně ze sekundární literatury (v tomto směru až příliš často spoléhá na knihu Jana Seidla „Od žaláře k oltáři: emancipace homosexuality v českých zemích od roku 1867 do současnosti“). Doporučila bych čerpat více z dobového tisku, který v práci zmiňuje, častěji z něj citovat a pro větší názornost také vložit jeho naskenované části do příloh. Domnívám se, že by důkladnější analýza těchto materiálů přispěla k tomu, aby práce šla více do hloubky a přinesla víc vlastních zjištění.

Seznam uvedených zdrojů bych pro lepší přehlednost rozdělila (např. na odbornou literaturu, tisk a internetové zdroje, sněmovní tisk a stenoprotokoly PS PČR, možno i jiné členění).

IV. Otázky k obhajobě

Otázky do diskuze (opt. dvě):

(1) V závěru píšete, že „Česká společnost je ve srovnání s některými jinými zeměmi světa v přijetí manželství pro všechny konzervativnější, a proto se změny prosazují pomaleji“ (s. 44). Můžete prosím nastínit, čím si toto podle Vás konzervativní naladění české společnosti vysvětlujete?

(2) Má druhá otázka částečně navazuje na předchozí. V práci není zmíněna nízká míra religiozity současné české společnosti. Myslíte, že tento fenomén může mít vliv na přijímání homosexuality a podporu/odmítání práv pro tuto menšinu? Pokud ano, v jakém ohledu? Jak byste třeba vysvětlila na první pohled paradoxní situaci, že v katolickém Irsku bylo manželství stejnopohlavních párů schváleno v roce 2015, ve Španělsku dokonce již v roce 2005, zatímco mnohem ateističtější česká společnost je v tomto ohledu konzervativněji naladěna?

Závěr: Závěrečná práce splňuje podmínky kladené na závěrečné práce v příslušném oboru.

Upozornění/Disclaimer: Vzhledem ke stavu poznání k dnešnímu dni nedokáže autork/ka posudku s jistotou stanovit, zda a v jaké míře byly při vypracování této závěrečné práce využity nástroje umělé inteligence.

Datum: 29.08.2024

.....
Jméno a podpis: Daniela Prokschová